

Margareta Widell
Avdelningschef/Stadsveterinär
Telefon 08-508 28 928, 076-825 47 11
margareta.widell@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV LIVSMEDELSVERKETS FÖRESKRIFTER (LIVSFS 2005:20) OM LIVSMEDELSHYGIEN – GODKÄNNANDE OCH REGISTRERING

Remiss från Livsmedelsverket (dnr 2173/2008)

Förslag till beslut

- 1 Tillstyrka förslaget och i övrigt överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Gunnar Söderholm

Margareta Widell

Sammanfattning

Enligt Artikel 6, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 ska livsmedelsföretagare se till att anläggningen godkänns om godkännande krävs enligt nationell lagstiftning eller enligt förordning (EG) nr 853/2004.

Sverige valde i samband med hygienlagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 2006 att införa nationella krav (LIVSFS 2005:20) på godkännande av verksamheter med beredning, behandling eller bearbetning av livsmedel.

Livsmedelsverket föreslår att de nationella reglerna om godkännande av anläggningar upphävs, att kraven på ansökan om godkännande förenklas, att krav på registreringsbevis vid anmälan om registrering tas bort och att en verksamhet för påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan givits in, om inte kontrollmyndigheten medgivit annat.

Miljöförvaltningen anser att det är bra att det nationella kravet på godkännande omprövas och att reglerna för företagare förenklas. Företag som inte längre skulle behöva godkännas är exempelvis butiker och restauranger.

Förslaget innebär också att det blir tydligare att det är livsmedelsföretagarna själva som har ansvar för att se till att deras livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen.

Frågan om ”Körkort” för livsmedelsföretagare bör åter aktualiseras.

Att kravet på godkännande tas bort ger även möjlighet till en effektivisering av myndigheternas kontroll som med föreslagen förändring kan genomföras på ett mer planerat sätt.

Genom förslaget att verksamheten inte får starta förrän tidigast fyra veckor efter en anmälan om inte myndigheten meddelat annat, skapas utrymme för myndigheten att planera sin verksamhet och vid behov genomföra kontrollbesök i nära anslutning till verksamhetens start.

Miljöförvaltningen vill betona vikten av att nödvändiga ändringar i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel genomförs i så god tid att kommunerna hinner besluta om taxeändringar före årsskiftet.

Bakgrund

Grundläggande för all livsmedelsverksamhet är förordning (EG) nr 178/2002 som fastställer allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning. Av förordningen framgår bland annat att livsmedelsföretagaren har ansvar för att se till att livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen och att det ska kontrollera att dessa krav uppfylls (artikel 17).

Enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 853/2004 om särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung krävs att vissa anläggningar som hanterar vissa produkter ska godkännas av kontrollmyndigheten innan verksamhet påbörjas. Detta gäller till exempel slakterier, styckningsanläggningar mjölk- och mjölkproduktanläggningar och fisk- och fiskproduktanläggningar.

Av artikel 6 i förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien framgår att medlemsstaterna får kräva godkännande även av andra anläggningar. Anläggningar som inte omfattas av krav på godkännande ska registreras.

I samband med ikraftträdandet av det så kallade hygienpaketet den 1 januari 2006 utnyttjade Sverige möjligheten att genom nationell lagstiftning kräva godkännande även av anläggningar som inte omfattas av EG-förordningarnas krav på godkännande.

Många medlemsländer har inte infört nationella krav på godkännande utan följer förordningens minimikrav, nämligen registrering. Godkännandeprövning innebär att kontrollmyndigheten granskar lokaler, verksamhet och system för egenkontroll ”i förväg” och ett godkänt resultat är ett villkor för att verksamheten ska få starta. Registrering innebär att verksamheten förs in i myndighetens register, verksamheten får starta och kontrollbesök utförs i ett senare skede. Gemensamt grundkrav för båda förfaringssätten är att lagstiftningens krav ska uppfyllas.

Livsmedelsverket föreslår att de nationella reglerna om godkännande av anläggningar upphävs, att kraven på ansökan om godkännande förenklas, att krav på registreringsbevis vid anmälan om registrering tas bort och att en verksamhet för påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan givits in, om inte kontrollmyndigheten medgivit annat. Det

innebär i princip samma förfarande som anmälan av miljöfarliga verksamheter (även om tiden då är sex veckor). Tillsynsmyndigheten får viss tid på sig att vidta sådana kontroller som anses nödvändiga.

Förvaltningens synpunkter

Godkännande och registrering

I Stockholm sker frekventa ägarbyten främst på restauranger, men även butiker byter ägare relativt ofta. I verksamhetsplanen för 2008 har uppskattats att c:a 1 000 ägarbyten kommer att äga rum. Ägarbyten medför att ny prövning av verksamheten ska utföras eftersom nytt godkännande krävs. I många fall är ägarbytet mer av administrativ art eftersom personal, verksamhet och rutiner är relativt oförändrade. Företagaren har ofta krav på omedelbar handläggning eftersom man vill starta sin verksamhet. Med anledning av det nationellt införda kravet på godkännandeprövning har denna arbetsuppgift erfarenhetsmässigt visat sig vara både betungande och svår att planera för kontrollmyndigheten. Det har fått till följd att planerad kontrollverksamhet delvis har prioriterats ner till förmån för godkännandeprövningar.

Miljöförvaltningen anser att det är bra att det nationella kravet på godkännandeprövning omprövas och att reglerna för företagare förenklas. Företag som inte längre skulle behöva godkännas är exempelvis butiker och restauranger. Godkännandeprövning innebär att kontrollmyndigheten granskar lokaler, verksamhet och system för egenkontroll ”i förväg” och ett godkänt resultat är ett villkor för att verksamheten ska få starta. Registrering innebär att verksamheten förs in i myndighetens register, verksamheten får starta och kontrollbesök utförs i ett senare skede. Gemensamt grundkrav för båda förfaringssätten är att lagstiftningens krav ska vara uppfyllda.

Förslaget innebär också att det blir tydligare att det är livsmedelsföretagarna själva som har ansvar för att se till att deras livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen.

Miljöförvaltningen vill i detta sammanhang framföra synpunkten att frågan om ”Körkort” för livsmedelsföretagare åter bör aktualiseras. Erfarenheter från kontrollverksamheten visar tydligt att avvikelser som konstateras vid inspektion och revision ofta beror på bristande kunskap hos verksamhetsutövarna. Utan relevant kunskap uppstår ofta misstag som kan bli kostsamma för företagen. Till exempel kan konsult behöva anlitas och ombyggnationer göras för att rätta till problem. Med en högre kunskapsnivå hos verksamhetsutövarna redan när verksamheten startar skulle många problem kunna undvikas. Härigenom uppstår en resursbesparing för både kontrollmyndighet och verksamhetsutövare.

Att kravet på godkännande tas bort ger även möjlighet till en effektivisering av myndigheternas kontroll som med föreslagen förändring kan genomföras på ett mer planerat sätt.

Genom förslaget att ändra 10 § så att verksamheten inte får starta förrän tidigast fyra veckor efter en anmälan om inte myndigheten meddelat annat, skapas utrymme för myndigheten att planera sin verksamhet och vid behov genomföra kontrollbesök i nära anslutning till verksamhetens start. Miljöförvaltningen anser att den föreslagna tidsgränsen är rimlig och kommer att ge tillräcklig tid att vidta kontrollåtgärder om sådana anses erforderliga.

Mobila anläggningar

Livsmedelsverket har i separat remiss (vårt dnr 2008-006198-209) föreslagit ändrade regler för mobila livsmedelsanläggningar. Miljöförvaltningen välkomnar en lösning på problematiken med kontroll av mobila anläggningar som är registrerade i annan kommun. Det är viktigt att beakta att det behöver finnas författningsstöd både för utförande av kontroll och för därmed sammanhängande avgiftsuttag.

Förenklade förfaranden

För ansökande om godkännande av anläggningar föreslås krav på insändande av ritningar, beskrivning av system för egenkontroll och registreringsbevis tas bort.

För anmälan om registrering utgår krav på insändande av registreringsbevis.

Miljöförvaltningen instämmer i att såväl ritningar som system för egenkontroll i många fall med fördel kan granskas på plats. I en framtid med utbyggda digitala tjänster ökar servicen mot verksamhetsutövarna och administrationen underlättas ju färre dokument som måste hanteras.

Miljöförvaltningen anser dock att registreringsbevis kan behöva krävas in för att beslut om riskklassificering och avgift ska kunna adresseras korrekt och för att, i förekommande fall, kontrollera att återsänt delgivningskvitto är undertecknat av behörig person.

Justering av taxa

Miljöförvaltningen vill betona vikten av att nödvändiga ändringar i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel genomförs i så god tid att kommunerna hinner besluta om taxeändringar före årsskiftet.

Kontrollmyndigheten behöver kunna ta ut kostnad för kontrollbesök som genomförs under registreringsåret. Avgift för årlig kontrolltid får med nuvarande regler bara tas ut fr o m året efter det att en verksamhet registretas eller godkänts. Om det nya förslaget genomförs måste förvaltningen kunna ta ut tillsynsavgift om en registrering föranleder mer tillsyn än bara själv registreringen. Med nuvarande regler kan det ske som extraordinär kontrolltid, men det vore önskvärt med en särskild typ av avgift just för sådana situationer. Livsmedelsverket har tillskrivit Regeringen med begära om en översyn av avgiftsförordningen (Förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel). Förvaltningen har för jordbruksdepartementet påtalat vikten av att en förändring i förordningen beslutas så tidigt att livsmedelstaxan för 2009 hinner anpassas till en eventuell förändring.

Ett enkelt sätt är att fakturera för faktiskt utförd kontroll under registreringsåret år för att sedan fakturera fast årlig kontrollavgift baserad på riskklassificering. Det får dock bli en fråga för Kommunfullmäktige när taxan för 2009 skall fastställas.

Miljöförvaltningen samråder med miljöförvaltningarna i Göteborg och Malmö i detta ärende.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Remiss inklusive PM angående godkännande och registrering av
anläggningar